

Deha Artık Her Yerde...

2017/2.DÖNEM
SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK SINAVLARI
MUHASEBE DENETİMİ
29 TEMMUZ 2017 / 09:00

SORU 1: Denetim süreci nedir. Safhalarının (aşamalarının) sadece başlıklarını yazınız.

SORU 2: Denetim riski ve ortaya çıkış türleri hakkında kısaca bilgi veriniz.

SORU 3:

Bağımsız denetim de, denetçi tarafından hazırlanması gerekli olan;

- Çalışma kağıtları nedir,
- Hazırlanma amaçları nedir,
- Bu kağıtların dosyalanmaları

Hakkında kısaca bilgi veriniz.

SORU:4 Raporlama standartlarından, Genel kabul görmüş muhasebe ilkelerinde "Değişmezlik standardı", 1 No.lu muhasebe sistemi uygulama genel tebliğinde de muhasebenin temel kavramlarından "Tutarlılık kavramı" olarak yer almıştır. Bu kavramı kısaca açıklayınız.

SORU:5 Bağımsız denetim; denetçinin yeterli sayıda ve uygunlukta kanıt toplaması gerekmektedir.

- Denetim kanıtları,
- Toplanacak kanıt sayısını etkileyen unsurlar,
- Kaynağına göre kanıt türleri,

Hakkında kısaca bilgi veriniz.

CEVAPLAR

CEVAP 1:

Klasik Yaklaşım Göre;

- 1) Müşteri Seçimi ve İşin Kabulü,
- 2) Denetimin Planlanması,
- 3) Denetim Faaliyetinin Yürütülmesi,
- 4) Denetimin Tamamlanması ve Denetim Raporunun Yazılması

Risk Tabanlı Denetim Yaklaşımına Göre;

- 1) **Risk Değerlendirme:**
  - a) İşin alımı,
  - b) Denetimi Planlama,
  - c) Risk Değerlendirme Prosedürlerinin Uygulanması,
- 2) **Riske Karşılık Verme:**
  - a) Ek Denetim Prosedürlerini Tasarlanması,
  - b) Ek Denetim Prosedürlerini Uygulanması,
- 3) **Raporlama:**
  - a) Elde Edilen Denetim Kanıtlarını Değerlendirilmesi,
  - b) Denetim Raporunu Hazırlanması

CEVAP 2:

Denetim Riski: Mali tablolarda önemli yanlışlar olduğu halde, denetçinin mali tabloların doğru olarak sunulduğu sonucunda varması ve mali tablolar hakkında olumlu görüş bildirmesi ya da uygun görüş bildirememesi olasılığıdır.

Denetim Riski = Yapısal Risk x Kontrol Riski x Bulgu Riski

Denetim riski bileşenleri üç tanedir:

- 1) Yapısal Risk
  - 2) Kontrol Riski
  - 3) Bulgu Riski
- 1) **Yapısal (Doğal) Risk:** Müşterinin iç kontrol sisteminin olmadığı varsayımı altında, bazı işlem türlerinin belirli yapısal ve çevresel özellikleri nedeniyle yanlış kaydedilmesi ve hiç kaydedilmemesi neticesinde hesap kalanlarının yanlış olması ve bunların tek başına veya diğerleri ile birleşerek önemli bir ölçüye ulaşması neticesinde doğan risktir.
  - 2) **Kontrol Riski:** Bir işlem sınıfı, hesap bakiyesi veya açıklama hakkındaki iddiada

oluşabilecek ve tek başına veya diğer yanlışlıklarla bir arada önemli olabilecek bir yanlışlığın işletmenin iç kontrolleri tarafından zamanında önlenememesi, veya fark edilip düzeltilememesi riskidir

Bulgu (ortaya çıkartamama) Riski; Kontrol sistemleri sayesinde önlenemeyen veya bulunamayan hatalardan kalan ve denetçinin de denetim teknikleri uygulayarak ortaya çıkaramadığı hata ve hilelerden doğan risktir.

CEVAP 3:

A) **Denetçinin her denetim sırasında hazırlanmış olduğu yazılı materyale çalışma kağıdı denir.**

- B) 1) Denetim işini organize ve koordine etmek,
2) İç kontrol sistemini incelemek ve değerlemek,
3) Denetim raporunun düzenlenmesine esas olmak,
4) Aynı işletmenin diğer zamanlardaki denetlenmesinde yararlanmak,
5) Davalı durumlarda savunma aracı olarak kullanmak.

C)

C.1) DAİMİ DOSYA: Her yıl tekrarlanmayan doğrudan denetim alanları ile ilgili olmayan, genel nitelikteki çalışma kağıtları ve bunların ekleri Daimi Dosya'da yer alır. Örn.

- a) Şirket Ana Sözleşmesi,
- b) Kira sözleşmesi, toplu iş sözleşmesi,
- c) Örgüt planı,
- d) Vekâletnameler,
- e) Hesap planı, Muhasebe Yönetmeliği,
- f) İmza Sirküleri,
- g) Uzun süreli sözleşmeler, Patentler, Know-How, Franchising sözleşmeleri, Telif sözleşmeleri
- h) **Fabrika, depo ve büroların listesi,**

Deha Artık Her Yerde...

C.2) CARİ DOSYA: Her yıl yenilenen ve denetim dönemine ilişkin olarak düzenlenen belgeler ise cari dosya içinde yer alırlar. Örn.

- Hesap analiz cetvelleri,
- Doğrulama mektupları,
- Yönetim teyit mektubu,
- Ayrıntılı testlere ait çalışma kağıtları,
- Denetim programı ve ekleri,
- Denetim raporuna esas teşkil eden hesaplamalar,
- İncelenen bilanço kalemlerini gösteren liste.
- Analitik inceleme tutanakları,
- Dönem geçici ve genel mizanları.

Çalışma kağıtlarının denetim rapor tarihinden sonra 60 gün içerisinde bir araya getirilmesi zorunludur

CEVAP 4:

Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkelerinde Değişmezlik (Devamlılık-Tutarlılık): Bu standarda göre, denetçi raporunda muhasebe ilkelerinin, bu dönemde de aynen geçen dönemde olduğu gibi değişmeden uygulanmış bulduklarını açıkça belirtmelidir.

CEVAP 5:

- Denetim kanıtları:** Denetim kanıtı, denetlenen bilgilerin önceden belirlenmiş ölçütlere uygunluk derecesini belirlemek amacıyla denetçi tarafından kullanılan her türlü bilgi, belge ve bulgulardır. Bağımsız denetçinin denetim kanıtı toplamasının en önemli sebebi finansal tablolar hakkında bir görüş oluşturup tablo kullanıcılarına sunmaktır.
- Toplanacak kanıt sayısını etkileyen unsurlar**
  - Önemlilik:** Genel olarak mali tablolarda yer alan önemli bir hesap hakkında, önemli olmayan bir hesaba göre daha fazla kanıt toplamak gerekmektedir.
  - Risk:** Denetçinin bir işletmede karşılaşacağı risk unsuru ile kanıt sayısı arasında yakın bir ilişki vardır. Denetçinin incelendiği işletme iddiası ile ilgili risk düzeyi arttıkça toplanacak kanıt sayısı da artmaktadır.

- Nitelik:** Denetçinin toplayacağı kanıtların kapsamına ve miktarına etki yapan bir etmen de elde edilebilir kanıtların türü ve güvenilirliğidir. Kanıt ne kadar güvenilir ise, denetçinin toplayacağı kanıt sayısı o kadar az olur.
- Ekonomik Etkenler:** Denetçiler, gerekli kanıtları en az zamanda ve en az maliyetli denetim prosedürleri ile toplamaya öncelik vermek durumundadır.
- Anakütlenin Büyüklüğü:** Denetimde örnekleme yöntemi çok sık başvurulan yollardan birisidir. Örnek olarak seçilecek birimlerin adedi anakütlenin büyüklüğüne ve niteliğine bağlıdır. Anakütleyi oluşturan birimlerin sayısı ile toplanacak kanıt sayısı arasında doğru bir orantı vardır. Ayrıca homojen bir anakütleden az, heterojen bir anakütleden daha çok kanıt toplanmaktadır.

- Kaynağına kanıt türleri:

Kaynağına Göre Kanıt Türlerini;

- Muhasebe Kayıt Ortamı:** Muhasebe kayıt ortamı işletmede yer alan muhasebe bilgilerinin tümünü ifade etmektedir. Defterler, hesaplamalar, hesap planı ve açıklamaları, çalışma tabloları ve maliyet dağıtımları, muhasebe el kitabı gibi.
- Destekleyici Kanıtlar:** Bir işletmenin kayıt ortamında var olan muhasebe bilgilerinin doğrulanmasına destek olmak üzere toplanan kanıtlara destekleyici kanıtlar denir. Çekler, faturalar, toplantı tutanakları, yazılı bildirimler, fiziki kanıtlar, doğrulamalar, analitik kanıtlar vb. kanıtlar muhasebe kayıtlarını desteklemek amacıyla denetçinin topladığı kanıtlardır.